

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/107/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813214955
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3813214955.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletého: R. Z., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P., dieťa matky: K. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O., J. C. B. XXX/X, právne zastúpená L.. P. V., advokátom so sídlom P., T. o návrhu starých rodičov: R. Z., nar. XX.XX.XXXX a B. Z., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom O., J. C. B. XXX/X, obaja zastúpení L.. F. I., advokátkou so sídlom P., X. X,X, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 23. júla 2013, č.k. 14P/33/2013-11, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým uznesením, vydaným na návrh starých rodičov, dočasne zveril maloletého do starostlivosti starých rodičov a súčasne začal konanie vo veci samej o zverení maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Okresný súd mal za osvedčené, že maloletý je rozhodnutím súdu zverený do osobnej starostlivosti svojej matky a jeho otec (syn starých rodičov) zomrel v roku 2007. Približne od troch rokov veku maloletého pomáhali matke so starostlivosťou o neho starí rodičia. Maloletý býval v ich domácnosti, kde ho matka navštevovala, prípadne si ho brávala k sebe na dlhší čas. Až do tretieho ročníka navštevoval ZŠ na Slovensku. Na podnet matky odišiel maloletý v septembri 2012 za ňou do Švajčiarska, kde absolvoval školský rok 2012/2013. S odchodom za matkou maloletý súhlasil, rozhodnutie podporovali aj starí rodičia. V júli 2013 poslala matka maloletého na návštevu k starým rodičom, ktorým maloletý uviedol, že sa do Švajčiarska k matke vrátiť nechce, a svoj pobyt tam, ako aj správanie matky voči nemu popísal negatívne. Zo správy o psychologickom vyšetrení maloletého z 15.07.2013 mal okresný súd za osvedčené, že maloletý je detskou osobnosťou s výraznou neurotickou symptomatológiou na podklade stresujúceho pobytu v zahraničí, kde mu chýbal teplý citový vzťah k starým rodičom, ktorý matka svojim chladným postojom nedokázala nahradiť. Maloletý si za 9 mesiacov nedokázal vytvoriť k matke potrebnú citovú väzbu, a návrat do zahraničia môže výrazne ohroziť jeho citový vývin. Z pohovoru s maloletým, vykonaného kolíznym opatrovníkom dňa 09.07.2013, mal okresný súd za osvedčené, že maloletý nemá záujem vrátiť sa späť do Švajčiarska, a chce zostať na Slovensku u starých rodičov. Pobytom vo Švajčiarsku si chcel vyskúšať, ako by to bolo bývať s matkou, no nie je tam šťastný, matka sa s ním nerozpráva, nestará sa o neho a necíti z jej strany lásku ani obetavosť. Matka je často podráždená, nahnevaná a kričí na neho. Raz mala matka na maloletého vytiahnuť nôž, ktorým mu hrozila. Počas pohovoru maloletý plakal. Tiež uviedol, že pokiaľ by sa mal vrátiť do Švajčiarska, tak radšej vyskočí z okna. Maloletý vníma svoju situáciu bezvýhodiskovo, do Švajčiarska sa vrátiť nechce, a za svoj domov považuje dom starých rodičov v O.. Vychádzajúc z uvedeného považoval okresný súd za súladné so záujmom maloletého, aby tento dočasne ostal v starostlivosti starých rodičov, kde bude zabezpečená ochrana jeho psychickej a fyzickej integrity. Okresný súd prihliadol aj na opakovane vyjadrený názor maloletého.

Proti uzneseniu podala matka v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie a navrhla jeho zmenu tak, aby bol maloletý do rozhodnutia vo veci samej zverený do starostlivosti

matky a starými rodičmi matke odovzdaný. Matka uviedla, že skutkové zistenia okresného súdu nie sú správne a vychádzajú z klamstiev starých rodičov a nimi vykonštruovaných skutočností. Matka popísala okolnosti jej života, najmä po narodení maloletého, v ktorých nepopiera významnú účasť starých rodičov na starostlivosti o maloletého. Uviedla, že v roku 2010 si vyriešila svoju bytovú otázku a maloletý šiel od starých rodičov byvať k nej, o čo ju aj sám maloletý žiadal. V rokoch 2010 a 2011 žil maloletý v spoločnej domácnosti matky a jej druha, pričom naďalej navštevoval starých rodičov. O následnom pobyte vo Švajčiarsku sa maloletý nikdy negatívne nevyjadroval, darilo sa mu tam v škole, mimoškolských aktivitách a na nové prostredie si dobre zvykol. Poprela akékoľvek vyhrážanie sa maloletému s nožom v ruke a vylúčila minulé i budúce ohrozovanie vlastného syna. Matka poukázala na veľmi rýchly sled udalostí po návrate maloletého na Slovensko, ktorý smeroval k napadnutému predbežnému opatreniu a dovodzovala z neho účelovosť konania starých rodičov. Niektoré prvky výchovy maloletého starými rodičmi považovala matka za nevhodné, a to, že na rozdiel od starej matky nevyhovie každej žiadosti maloletého (ako napr. puding o 20.00 hod.), považovala za absurdný dôvod pre rozhodnutie o dočasnom zverení. Nariadené predbežné opatrenie vnímala matka ako ujmu maloletého, pretože v jeho dôsledku stratí maloletý, okrem iného, možnosť riadne pokračovať v štúdiu vo Švajčiarsku. Napokon matka vo svojom odvolaní uviedla, že po nariadení predbežného opatrenia došlo pri návšteve maloletého u starých rodičov ku konfliktom medzi ňou a starými rodičmi, a títo jej odmietajú umožniť stretnutia s maloletým.

Starí rodičia sa k odvolaniu vyjadrili a napadnuté rozhodnutie žiadali ako správne potvrdiť. Považovali za správne, že až do rozhodnutia vo veci samej ostane maloletý na Slovensku, pretože v opačnom prípade, ak by odišiel do Švajčiarska, by mu bolo len ťažko možno pomôcť v situácii, kedy je sám v zahraničí u matky nespokojný. Uviedli, že na ich strane neexistuje žiadna prekážka v riadnej starostlivosti o maloletého.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu vyjadril a uviedol, že vzhľadom na vyjadrenia a postoje maloletého, ktorý sa do Švajčiarska nechce vrátiť, je v jeho záujme, aby osobnú starostlivosť o neho dočasne zabezpečovali starí rodičia.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 O.s.p. a zistil, že uznesenie okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správne. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého o odvolaní možno rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov, uvedených v ustanoveniach § 74 - § 76 O.s.p., prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ktorá je potrebná pre nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi.

Predbežné opatrenie je teda prostriedkom, ktorým možno efektívne zabrániť vzniku bezprostredne hroziacej ujmy na strane účastníka. Nie je založené na jednoznačnom preukázaní tvrdených skutočností dokazovaním, pretože na dokazovanie ako spoľahlivé overenie pravdivosti tvrdených skutočností súdom nie je časový priestor. Skutočnosti, ktoré sú východiskom rozhodnutia súdu o predbežnom opatrení, nie sú teda jednoznačne preukázané. Vzhľadom na potrebu rýchleho rozhodnutia sa súd musí uspokojiť s takými zisteniami, o ktorých pravdivosti nie sú závažné pochybnosti, a ktoré aspoň nasvedčujú, že tvrdenia navrhovateľa sú pravdivé. Súd sa musí uspokojiť s takto zistenými skutkovými zisteniami o to viac, o čo väčšia je hrozba bezprostrednej ujmy.

V danom prípade maloletý deklaruje negatívny postoj k návratu do Švajčiarska k matke a snahu ostať na Slovensku so starými rodičmi natoľko intenzívne, že neváha použiť hrozbu sebapoškodenia a správanie matky voči nemu popisuje ako chladné, bezcitné, dokonca násilné. Na týchto postojoch zotráva opakovane, pri rôznych príležitostiach a s emóciami (plačlivosť). Do akej miery zodpovedajú vyjadrenia maloletého skutočnosti, nie je možné v rámci konania o predbežnom opatrení zistiť. Táto okolnosť bude zrejme predmetom znaleckého dokazovania v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej. Samotná závažnosť vyjadrení maloletého a kontext, v akom ich podáva, však jednoznačne nasvedčuje, že situáciu maloletého nemožno zľahčovať a hrozbu ujmy na jeho strane tým dostatočne vylúčiť. Nejedná sa totiž iba o maloletým deklarovanú ujmu v dôsledku sebapoškodenia, ale aj vystavenie maloletého vysokej psychickej záťaži, vyplývajúcej z kategoricky odmietaného pobytu vo Švajčiarsku pri matke.

Pri uvedenej hrozbe ujmy na strane maloletého bolo potom namieste predbežné opatrenie nariadiť. Nemožno spoliehať, že maloletý by v prípade návratu do Švajčiarska k matke nerealizoval svoje hrozby a nevôľu k tomuto kroku bez následkov prekonal.

Pokiaľ teda okresný súd vyhovel návrhu starých rodičov, založeného v zásade na vôli maloletého zotrvať na Slovensku pri nich, rozhodol správne, pretože svojim rozhodnutím predišiel potenciálne hroziacej ujme na strane maloletého.

Pre úplnosť krajský súd dodáva, že realizácia nariadeného predbežného opatrenia v žiadnom prípade nespočíva na bránení matke stretávať sa s maloletým. Toto jej rodičovské právo nie je predbežným opatrením nijako dotknuté a starí rodičia sú povinní styk matky s maloletým umožniť. Je potrebné si uvedomiť, že v záujme maloletého je vyriešiť vzniknutú situáciu tak, že vzťah maloletého k matke sa stabilizuje a upevní. Nech je vzťah starých rodičov k maloletému akokoľvek blízky, matku maloletého nahradíť, prirodzene nemôžu, tento ju potrebuje, a pokiaľ by došlo k strate tejto väzby, bude to pre maloletého predstavovať nenahraditeľnú ujmu. V prípade straty starých rodičov by tu totiž už maloletý nemal blízku osobu, ochotnú a schopnú sa o neho postarať, a pokiaľ by sa tak stalo pred jeho plnoletosťou, prichádzala by do úvahy možno napokon iba ústavná starostlivosť. Rovnako matka si musí uvedomiť, či nedošlo k tejto situácii aj v dôsledku nejakých pochybení na jej strane. Stav nastolený predbežným opatrením musí v záujme maloletého akceptovať, nesnažiť sa maloletého proti jeho vôli presťahovať a rovnako, ako starí rodičia, musí aj matka urobiť všetko pre obnovenie a upevnenie vzťahu s maloletým. Rozhodne nie je priestor na vzájomný konflikt medzi matkou a starými rodičmi, ktorých má maloletý rád všetkých a všetkých chce mať naďalej vo svojej blízkosti. Staré krivdy, ktoré nemalou mierou prezentovali obe strany vo svojich podaniach, je preto vhodnejšie zabudnúť, ako naďalej navzájom vyčítať. Či teda dôjde v dôsledku vzniknutej situácie k ďalšej ujme na strane maloletého v podobe oslabenia citovej väzby k matke, o ktorej sa krajský súd zmieňuje vyššie, je už výlučne na postojoch starých rodičov a matky maloletého.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.